

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

กองการศึกษา เทศบาลตำบลคีกรัก
อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรื่อง การปลูกผักออแกนิก การเลี้ยงไก่ไข่

๑.ด้านการเกษตร

วิธีปลูกผักสลัดแบบง่าย ๆ ที่ทำได้ด้วยตัวเอง

๑. เตรียมดิน โดยการปรับพื้นที่ข้างบ้านหรือหลังบ้าน โดยส่วนใหญ่การปลูกผักสลัดสามารถปลูกได้หลายแบบ ในกระถางเพาะกล้า หรือถาดดิน หรือแปลงใหญ่เลยก็ได้ โดยวิธีการเตรียมดินคือ นำดินร่วนมาผสมกับปุ๋ยคอกและขุยมะพร้าว ที่ผสมกันในอัตรา ๑:๑ จากนั้นรดน้ำให้ชุ่มแล้วคลุมเคล้าให้เข้ากันแล้วทิ้งไว้ในที่ร่มเป็นเวลา ๗ วัน
๒. นำเมล็ดที่สมบูรณ์ซึ่งหาได้จากหลายช่องทางทั้งร้านจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ หรือซื้อตามร้านออนไลน์ มาปลูกลงในกระถางธรรมดา หรือจะแยกปลูกในกระถางเพาะกล้าหรือถาดดินก่อนก็ได้
๓. ฝังเมล็ด ๑-๒ เมล็ด ลงในดินลึกประมาณ ๔ นิ้ว กลบดินทับบาง ๆ
๔. รดน้ำพอให้ชุ่มแต่ระวังอย่าให้แฉะจนเกินไป
๕. ตั้งในที่ร่มแสงแดดรำไร
๖. เมื่อต้นอ่อนงอก หรือประมาณ ๔ วัน หากใช้วิธีเพาะต้นกล้าก็สามารถย้ายมาปลูกในกระถางใหญ่ได้เลย
๗. ตั้งกระถางในที่ที่มีแดดส่องถึง หมั่นรดน้ำให้ดินชุ่มชื้นเช้า-เย็น และให้สารอาหารแก่พืชด้วยปุ๋ยละลายน้ำ
๘. สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตหลังจากเพาะเมล็ด ภายใน ๔๐-๔๕ วัน

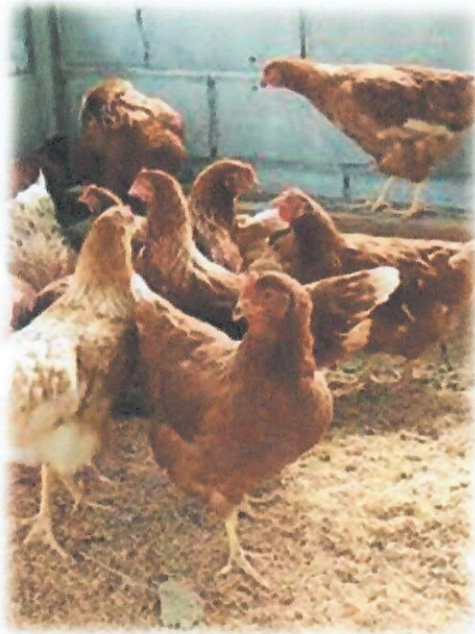
การเลี้ยงไก่ไข่

วางแผนก่อนเลี้ยงไก่ไข่

แน่นอนว่าก่อนจะทำอะไรต้องมีการวางแผน ซึ่งตอนแรกเราอาจต้องคิดว่าจะเลี้ยงไก่พันธุ์ไหน และเลี้ยงจำนวนเท่าไร จากนั้นจึงค่อยๆ เรียนรู้ และเพิ่มจำนวนรวมไปถึงศึกษาพฤติกรรม การให้อาหาร โรคที่อาจจะเกิดขึ้น รวมไปถึงการดูแลป้องกัน นอกจากนี้ยังแนะนำให้ปลูกกล้วย ข้าว และผักสวนครัว เพื่อใช้เป็นอาหารหลักและอาหารเสริมให้กับไก่ไข่

น้ำและอาหารไก่ไข่

โดยไก่ไข่ที่อายุ ๕ เดือนขึ้นไป ต้องการน้ำประมาณ ๐.๕ ลิตรต่อวันต่อตัว หากขาดน้ำในช่วงที่ กำลังไข่เพียง ๓-๔ ชั่วโมง จะทำให้ไข่ฟองเล็ก น้ำสำหรับให้ไก่ไข่ควรเป็นน้ำสะอาด ส่วนเรื่องของอาหารนั้น ถ้าเป็นช่วงเริ่มให้ไข่จะเป็นอาหารที่มีเปอร์เซ็นต์โปรตีน ๑๓-๑๕ % ซึ่งก็มีทั้งอาหารผสม หัวอาหาร อาหารอัดเม็ด หรืออาหารสำเร็จรูป และอาหารเสริม

ด้านการแพทย์ไทย

การตัดเวชกรรมไทย (การนวดไทย/การนวดประคบสมุนไพร)

ประวัติความเป็นมาแผนไทย

แผนไทย การนวดแผนไทย หรือ การนวดแผนโบราณ เป็นการนวดชนิดหนึ่งในแบบไทย ซึ่งเป็นศาสตร์บำบัดและรักษาโรคแขนงหนึ่งของการแพทย์แผนไทย โดยจะเน้นในลักษณะการกด การคลึง การบีบ การดัด การดึง และการอบ ประคบ ซึ่งรู้จักกันโดยทั่วไปในชื่อ "นวดแผนโบราณ" โดยมีหลักฐานว่านวดแผนไทยนั้นมีประวัติมาจากประเทศอินเดีย โดยเชื่อว่าน่าจะมีการนำการนวดเข้ามาพร้อมกับการเผยแพร่พระพุทธศาสนา และมีการนำเข้ามาในประเทศไทยเมื่อใดนั้นไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน จากนั้นได้ถูกพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้เข้ากับวัฒนธรรมของสังคมไทย จนเป็นรูปแบบแผนที่เป็นมาตรฐานของไทยและส่งทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ในปัจจุบันผู้คนมักจะสับสนระหว่างการนวดแบบรักษา และการนวดเพื่อสุขภาพ(นวดผ่อนคลาย) ซึ่งทั้งสองรูปแบบมีการนวดที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

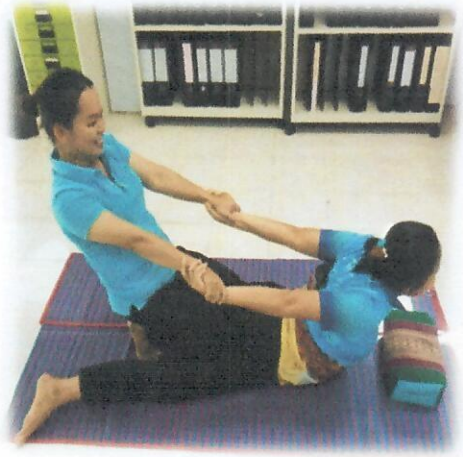
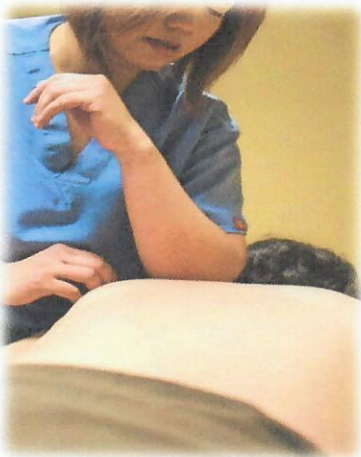
การนวดแบบรักษา เป็นการกระทำเพื่อการตรวจ วินิจฉัย บำบัด รักษา ป้องกันโรค และส่งเสริมฟื้นฟูร่างกายโดยใช้ศิลปะการนวดไทย รวมไปถึงกรรมวิธีการแพทย์แผนไทยด้วย และเป็นผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย ประเภทการนวดไทย (พท.น.) หรือใบประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย ประเภทเวชกรรมไทย (พท.ว.) ที่ออกโดยสภาการแพทย์แผนไทยเท่านั้น

การนวดเพื่อสุขภาพ รู้จักกันในชื่อ นวดผ่อนคลาย หรือมักเรียกติดปากกันว่า นวดแผนไทย เป็นการนวดเพื่อฟื้นฟูและส่งเสริมสุขภาพเท่านั้น ไม่มีผลกับการบำบัดหรือรักษาโรค โดยผู้นวดอาจจะจบจากการอบรมนวดเพื่อสุขภาพ ๑๕๐ ชั่วโมง หรือสถาบันอื่น ๆ ที่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

การนวดไทยเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะที่มีมาแต่โบราณ เกิดจากสัญชาตญาณเบื้องต้นของการอยู่รอด เมื่อมีอาการปวดเมื่อยหรือเจ็บป่วยตนเองหรือผู้ที่อยู่ใกล้เคียงมักจะลูบไล้บีบนวดบริเวณดังกล่าว ทำให้อาการปวดเมื่อยลดลง เริ่มแรก ๆ ก็เป็นไปโดยมิได้ตั้งใจ ต่อมาเริ่มสังเกตเห็นผลของการบีบนวดในบางจุด หรือบางวิธีที่ได้ผลจึงเก็บไว้เป็นประสบการณ์ และกลายเป็นความรู้ที่สืบทอดกันต่อ ๆ มา จากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ความรู้ที่ได้จึงสะสมจากลักษณะง่าย ๆ ไปสู่ความสลับซับซ้อน จนสามารถสร้างเป็นทฤษฎีการนวด จึงกลายมาเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีบทบาทบำบัดรักษาอาการและโรคบางอย่าง

ประโยชน์ “นวดไทย” ไปไกลระดับโลก

๑. บรรเทาอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้อตึงจากการทำกิจกรรมเดิมซ้ำ ๆ เช่น นั่งนาน นอนผิดท่า ปวดล้าจากการทำงานหนัก เป็นต้น
๒. ช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นให้แก่ร่างกาย ลดอาการเกร็งตึง ส่งผลให้ร่างกายเคลื่อนไหวได้ดีขึ้น
๓. กระตุ้นการไหลเวียนของโลหิตทำให้เลือดลมเดินสะดวก
๔. ลดความเครียด ผ่อนคลายทั้งร่างกายและจิตใจ บรรเทาอาการนอนไม่หลับ
๕. บรรเทาอาการปวดศีรษะที่เกิดจากความเครียดสะสมและความล้าจากการทำงานหนัก

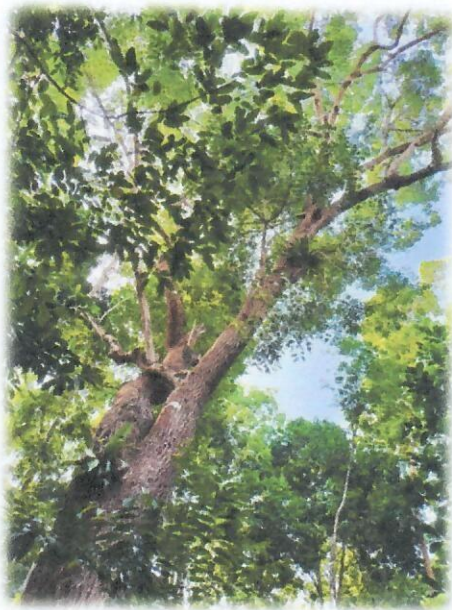
ด้าน การจัดการทรัพยากร การอนุรักษ์ป่าชายเลน
เทศบาลตำบลคีกร่วมกับป่าไม้ขาดเลน
ร่วมกันปลูกป่ารักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

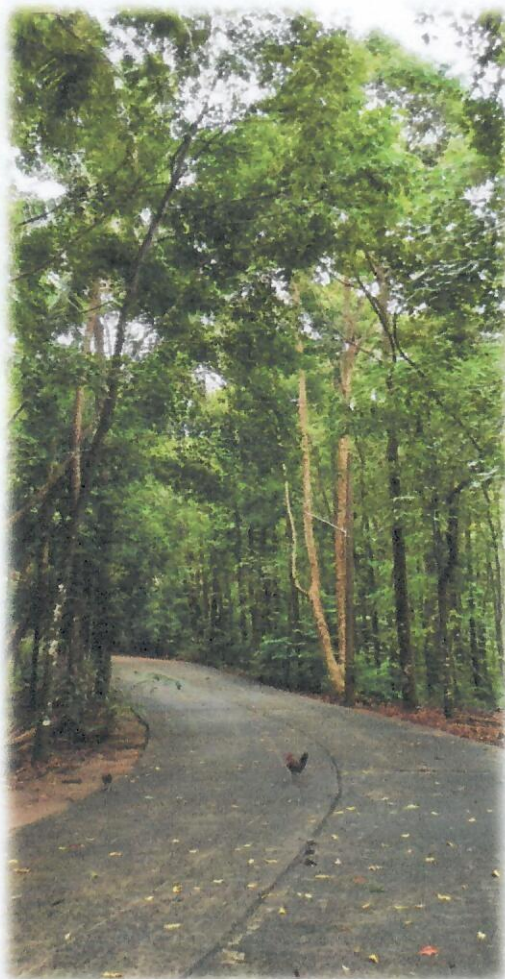
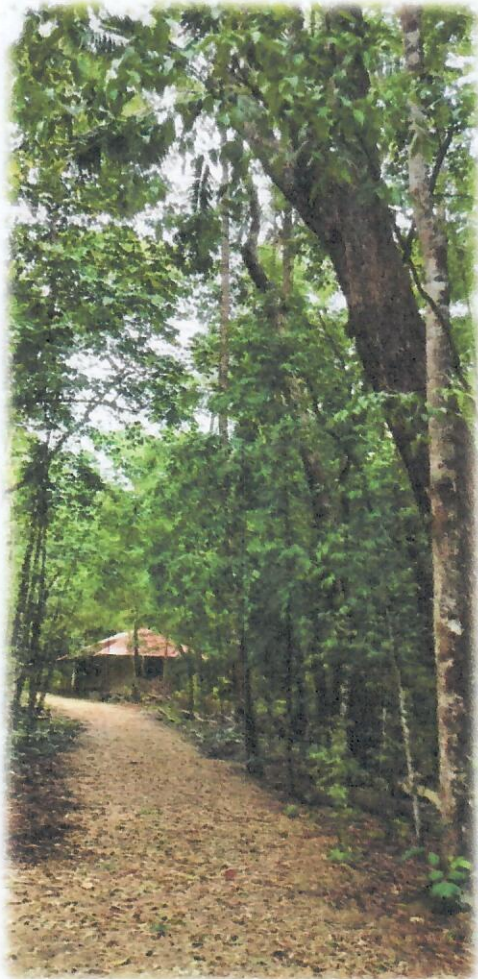
ปลูกป่าชายเลน ทาดแหลมปะการัง

ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ต้นไม้ เช่น
การอนุรักษ์ต้นเทพทวารโ และ การอนุรักษ์ต้นตะเคียนทอง
วัดปากวิป หมู่ที่ ๑ ตำบลคึกคัก อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา
การอนุรักษ์ต้นเทพทวารโ

การอนุรักษ์ต้นตะเคียนทอง

ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น ดนตรีไทย

โดย นางสาวอริสา เพชรหล่อ

โรงเรียนเทศบาลบ้านปากวิปมิตรภาพที่ 124

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านความเชื่อ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม ฯ
ประเพณีถือศีลกินผัก ศาลเจ้าบุนเท่างัง
ตำบลคึกคัก จังหวัดพังงา

เทศกาลกินเจ หรือ ประเพณีถือศีลกินผัก การบริโภคอาหารประเภทผักที่ไม่มีของสดของคาวผสม กำหนดเอาวันตามจันทรคติ จะเริ่มต้นตั้งแต่วันขึ้น ๑ ค่ำ ถึงวันขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๙ ตามปฏิทินจีนของทุกปี เป็นเวลา ๙ วัน ซึ่งจะตรงกับเดือนตุลาคมของไทย การเริ่มกินเจเชื่อว่าเกิดขึ้นมานาน ตั้งแต่เมื่อ ๔๐๐ ปีที่แล้ว สาเหตุที่ต้องกินเจ ๙ วันนั้น ก็มาจากการเสื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนานิกายมหายาน ที่หล่อหลอมร่วมกัน ร่วมกับลัทธิขงจื้อ ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับดาวนพเคราะห์ ชาวจีนเชื่อว่า เป็นสัญลักษณ์แทนพระพุทธเจ้าในอดีต ๗ พระองค์ และพระโพธิสัตว์ ๒ พระองค์

ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหารไทย อาหารพื้นบ้าน (ขนมเต่าสั้ทอด)

โดย แป๊ะโมซ

13 11 ม.2 ต.คึกคัก อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านหัตถกรรม (ตะกร้าแก้วเส้นสานพลาสติก)

ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์สั่งสมจนมีความรอบรู้ มีทักษะ ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของตนเองและสังคม จนเป็นที่ยอมรับของสังคมว่าเป็นภูมิปัญญาหรือปราชญ์ชาวบ้าน

ภูมิปัญญาที่ผู้สูงอายุได้เรียนรู้สั่งสมและสืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นมีอยู่หลากหลายทั้งในด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา ประเพณี และด้านโภชนาการ

ภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นเกิดจากการสะสมความรู้ และประสบการณ์อันยาวนานโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ แล้วเลือกสรรนำมาประพฤติปฏิบัติ ปรับปรุง พัฒนาให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของตนเองและคนในสังคม แล้วถ่ายทอดสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาโดยทั่วไปที่นิยมใช้กันในทุกภูมิภาค ได้แก่ สานิตวิธีการ การสั่งสอนด้วยการบอกเล่าหรือการสอนด้วยวาจา ในรูปของเพลงกล่อมเด็ก คำพังเพย สุภาษิต และการสร้างองค์ความรู้ไว้เป็นลายลักษณ์ ในรูปของตำรา เช่น ตำรายา ตำราปลูกบ้าน ตำราโหราศาสตร์ ฯลฯ หรือผู้ที่เป็นวรรณกรรมคำสอน คำตัก ภาษิต คู่มือ แผนที่ และตำนาน นิทาน ฯลฯ

นอกจากวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาดังกล่าวแล้ว ยังใช้วิธีฝึกปฏิบัติ วิธีบรรยายประกอบการสาธิต วิธีบอกเล่า/บรรยาย วิธีเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อต่าง ๆ วิธีจัดเป็นรูปแหล่งเรียนรู้ และวิธีถ่ายทอดโดยใช้การแสดงพื้นบ้านเป็นสื่ออีกด้วยจากกล่าวโดยสรุปได้ว่า วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่นิยมใช้กันอยู่ทุกภูมิภาคมีดังต่อไปนี้

๑. การบอกเล่า บรรยาย ด้วยวาจา

เป็นวิธีการที่ผู้ถ่ายทอดเป็นฝ่ายบอกเล่า อธิบาย หรือถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์สั่งสมของตนให้แก่ผู้รับการถ่ายทอด ในรูปของคำพูด โดยผู้ถ่ายทอดจะต้องเป็นฝ่ายเตรียมเนื้อหาที่จะพูด วิธีนี้ผู้ถ่ายทอดจะมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ให้ความรู้ ส่วนผู้รับการถ่ายทอดจะเป็นผู้รับฟัง และจดจำ ความรู้หรือบันทึกสาระสำคัญต่าง ๆ ที่ได้รับฟังตามไปด้วย

๒. การสาธิต

เป็นวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่ผู้ถ่ายทอดแสดงหรือกระทำพร้อมกับการบอกหรืออธิบายเพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดได้ประสบการณ์ตรงในเชิงรูปธรรม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจวิธีการ ขั้นตอน และสามารถปฏิบัติได้ การสาธิตที่นิยมใช้ในการถ่ายทอดภูมิปัญญา คือการสาธิตวิธีการและการสาธิตประกอบการบรรยาย

๓. การปฏิบัติจริง

อาจหมายถึงการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง เป็นวิธีการถ่ายทอดที่ผู้รับการถ่ายทอดลงมือกระทำจริงในสถานการณ์ที่เป็นอยู่จริง โดยผู้ถ่ายทอดเป็นผู้คอยแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไข เพื่อให้กระบวนการปฏิบัติถูกต้องตามขั้นตอน และได้ผลงานตามที่ต้องการด้วยวิธีการนี้ผู้รับการถ่ายทอดจะได้เรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ไปทีละเล็กละน้อย จนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง นับเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่เน้นทักษะกระบวนการและผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติ

“ส่งเสริมอาชีพ/ลดรายจ่าย”

บรรยาย/สาธิต โดยเจ้าหน้าที่เทศบาลและอาสาสมัครสาธารณสุขตำบลคึกคัก

จัดให้ผู้สูงอายุได้ทำสิ่งที่ชอบ เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และคลายเหงา เช่น งานฝีมือ ทำอาหาร ร้องรำทำเพลง หรือจัดสวน เป็นต้น นอกจากนี้จะฝึกให้ได้พัฒนาสมองอยู่ทุกวันแล้ว ยังเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุมีความภูมิใจในตนเองได้อีกด้วย

“การร่อนแร่”

บรรยาย/สาธิต โดยผู้แทนของผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มนำเสนอ

กลุ่มผู้สูงอายุนำเสนอสาธิตการใช้ “เสียง” ซึ่งมีลักษณะเป็นภาชนะกลมแบนคล้ายกระทะทำมาจากไม้ ชนิดเบาๆ และเนื้อเหนียว มีรูปร่างลักษณะคล้ายกระทะ มีความกว้างตั้งแต่ ๒๔ นิ้ว ไม่เกิน ๓๐ นิ้ว ความหนาประมาณ ๕/๑๖ นิ้ว ท้องลึกประมาณ ๓ นิ้ว ปัจจุบัน ยังมีการทำขายอยู่ในราคาใบละ ๔๐๐-๑,๐๐๐ บาทเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการร่อนแร่เพื่อล้างเศษหินดินทรายที่ปะปนมากับแร่ออก โดยการใช้เสียงตักดินที่มีแร่ดีบุกปะปนอยู่ในลำคลองนำมาร่อนกับน้ำด้วยวิธีการร่อนที่มีการถ่ายทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้ดิน และทรายซึ่งเบากว่าแร่ดีบุกไหลออกจากเสียงลงกลับไป ในลำคลอง ก่อนจะเทแร่ที่ร่อนได้เทใส่ในกระเป๋าคloth ที่ผูกไว้ที่เอวคนร่อน จากนั้นก็จะนำไป “ไถ่” หรือแยกแร่ด้วย ภาชนะกรองแยกแร่ดีบุกออกมา แล้วนำไปตากแดดให้แห้งสนิท หรือใช้วิธีการคั่วด้วยไฟ ก่อนจะนำไปขายที่ตลาด ตะกั่วป่าในราคากิโลกรัมละ ๑๔๐-๒๕๐ บาท

กลุ่มผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดวิธีการประกอบอาชีพ กล่าวว่า การใช้เสียงร่อนแร่ดีบุกนั้นในอดีตจะร่อนแร่ตามลำ คลอง และทำयरางแยกแร่ของเหมืองแร่ดีบุก และเรือชุดแร่ ซึ่งในพื้นที่นี้จะมีสายแร่ดีบุกที่ดี และมีมาก หลายบริษัทจึง เข้ามาทำเหมืองที่นี่ ปัจจุบันเหลือคนที่ร่อนแร่ดีบุกเป็นอาชีพเสริมในอำเภอตะกั่วป่า และอำเภอกะปง ประมาณ ๑๐๐ คน โดยส่วนใหญ่จะออกมาร่อนแร่ตามลำคลองต่างๆ ในช่วงฤดูฝน

“ไม้กวาดดอกหญ้า”

บรรยาย/สาธิต โดยผู้แทนของผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มนำเสนอ

เป็นผลิตภัณฑ์สำหรับทำความสะอาดที่จำเป็นมากในทุกครัวเรือน โดยมักพบใช้มากกว่า ๑ ตำแหน่ง ในแต่ละครัวเรือน ทั้งนี้ ไม้กวาดดอกหญ้าจะทำได้จากช่อดอกหญ้าตองกง หรือที่เรียก หญ้าไม้กวาด รวมถึงหญ้าชนิดอื่น เช่น ช่อ และแซมหรือแซมใหญ่ ด้วยการนำช่อดอกมาตากให้แห้ง พร้อมสลัดดอกให้ร่วงหมดด้วยเครื่อง ก้อนนำมามัดร้อยให้เป็นฝืน และถักติดกับด้ามไม้ไผ่

อุปกรณ์

๑. ต้นดอกช่อแก่จัดเก็บจากในป่าในสวน
๒. ลวดสำหรับมัดเส้นเล็ก
๓. ไม้ไผ่เหลากลมสำหรับใส่ตรงกลางด้าม ประมาณ ๑ เมตร
๔. คีมตัดลวด

วิธีทำไม้กวาดดอกหญ้า

- ตัดก้านดอกตองกงที่ยังมีความเขียวอยู่ ด้วยการตัดยาวประมาณ ๔๐ เซนติเมตร จากนั้น นำมาตากแดดให้แห้งประมาณ ๒-๕ วัน
 - นำก้านดอกหญ้ามาฟาดหรือเข้าเครื่องเพื่อแยกปุยดอกออกให้หมด ก้อนนำไปตากอีก ประมาณ ๗ วัน ทั้งนี้ หากใช้วิธีฟาด ควรฟาดในช่วงวันที่แดดออกมาก และควรสวมผ้าปิดจมูก และสวมเสื้อผ้าให้มิดชิด เพราะจะทำให้เกิดฝุ่น และปุยดอกลอยฟุ้งมาก
 - นำก้านดอกหญ้าประมาณ ๑ กำมือ มามัดรวมกันให้เป็นวงกลม
 - นำเส้นที่ร้อยเชือกฟางแทงเข้ากลางมัด พร้อมร้อยพัน ๓ รอบ ไม้ให้แน่นมากก่อนคลี่ และจัดเรียงให้ก้านดอกหญ้าแผ่เป็นฝืนแบน และมัดโคนก้านให้แน่น
 - นำมัดดอกหญ้ามัดรัดเข้ากับด้ามไม้กวาดที่เจาะรูไว้ให้แน่น หรือตอกตะปูยึดให้แน่น ทั้งนี้ ต้องจัดเรียงแผ่นดอกหญ้าให้สวยงามก่อน
 - นำชัน ๒ ส่วน และผสมกับน้ำมันกาด ๑ ส่วน โอบทาบบริเวณเชือกถัก และบริเวณโดยรอบ เพื่อให้ก้านดอกหญ้าติดกับด้ามไม้กวาดได้แน่นขึ้น
- ทั้งนี้ วิธีทำไม้กวาดดอกหญ้าในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ซึ่งมักใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยอย่าง อาทิ ใช้เครื่องตีดอกหญ้า ใช้แผ่นประกบแทนชัน เป็นต้น

“การตำข้าว”

บรรยาย/สาธิต โดยผู้แทนของผู้สูงอายุแต่ละกลุ่มนำเสนอ

การตำข้าวของชาวตำบลคึกคัก นิยมใช้ครกไม้เป็นเครื่องมือสำหรับ ตำข้าวเปลือก โดยตัวครกผลิตจากไม้ท่อนไม้เนื้อแข็ง ขนาดใหญ่ประมาณ ๘๐ เซนติเมตร แล้วนำมาเจาะรูตรงกลางสำหรับใส่ข้าวเพื่อตำ ส่วนสกกทำจากไม้เนื้อแข็งมีลักษณะเป็นแท่งไม้ทรงกลม

อุปกรณ์

๑. ครกไม้
๒. สระไม้ตำข้าว
๓. กระตังไฟตำข้าว
๔. เสื่อปูพื้น
๕. แกะเก็บข้าว

วิธีทำ

เดือนพฤศจิกายนเริ่มปลูกข้าว เก็บได้เดือนมีนาคมก่อนเก็บข้าวต้องผูกข้าวเสียก่อน อุปกรณ์ผูกข้าวมี ๕ อย่าง ประกอบด้วย

๑. ข้าวปากหม้อ
๒. ขนแดง
๓. ขนขาว
๔. ไซตัม
๕. ปลาหมี่หัวมีหาง (หรือปลาจิ้งจั้ง)

เมื่อทำพิธีผูกข้าวเสร็จแล้ว ก็ลงมือเก็บข้าวก็เอาไปตากเก็บแล้วก็เอาไปนวดกับท้าวแล้วก็เอาไปตากแดดอีกครั้ง แล้วก็นำไปตำในครกไม้ จึงเอาไปมัดเอาข้าวเปลือกออกเหลือแต่เมล็ดข้าวสาร เก็บใส่ถังไว้กินในครัวเรือน แจกจ่ายพี่น้องลูกหลาน ได้ประหยัทรายจ่าย

